

"A tyúkhúsleves nem kóser"

(Forrás: Makói Hírek)

A Világ Igazává fogadta Izrael állam Csala Sándornét, neve felkerült a jeruzsálemi Közösségek völgye márványfalára és beírták az Igazak Könyvébe. Rózsika néni emléklakettet és oklevelet vehetett át július 7-én a makói zsinagógában Izrael állam magyarországi nagykövetétől. Csala Sándornét arról is kérdeztük, hogyan emlékszik a vészorszakra.

- Hogyan fogadta ezt a mai ünnepséget?

- Nagyon meghatódtam, nem is találtam a szavakat.

- Arra kérem, idézzen fel az akkori történések közül néhányat.

- Nagyon nehéz idők voltak azok, a kenyeret és a többi ételt a megfelelő mennyiségben beszerezni szinte lehetetlen volt. Ok ugyanis nem ettek semmi mást, csak a saját kóser ételüket. Anyukám hiába vágott tyúkot nekik, nem ették meg, a család egyik tagja sem, még a gyerekek sem.

- Emlékszem erre - vág közbe az interjút figyelő *Paskesz Ervin*. - Rózsika néni anyukája behozta apámnak a kést, itt van, vágja le maga a tyúkot. Szegény, azt hitte, elég, ha elmondunk egy imát. A legkisebb öcsém volt három és fél éves. Hozta anyuka a tyúkhúslevest, az illata még most is, hogy mesélem, benne van az orromban, prima illata volt, mi pedig éhesek voltunk nagyon. Anyuka azt mondta, Öcsike, edd meg, én magamra veszem a bunt, edd meg, én kerülök a pokolba helyetted. Apukám nem avatkozott bele, nagybácsim - ma is él Amerikában, elmúlt kilencven éves - mondta: egyed meg, egyed meg. Apukám pedig nem és nem szólt, tegyen, amit akar a gyerek, úgy volt vele. Öcsike ment, ment, tágult az orrlúka, szimatolt, szagolta a levest. Az utolsó pillanatban aztán felcsattant: nem eszem meg, nem kóser! Három és fél éves volt!

- Rózsika néni, hogy merték megtenni azt, amit csak nagyon kevesen vállaltak akkoriban?

- Nem gondolkoztunk mi ezen, csak tettük a dolgunkat. Elmentünk egy este biciklivel értük, felpakoltuk, amit tudtunk, és velünk ballagott vissza az egész család. Sokáig laktak nálunk. Amikor vége volt, s már az oroszok is elmentek, végül meg mertük nézni Paskeszék házát. Az otthont kirabolva találtuk, ahonnan mindent elvittek. Amikor Paskeszék végül elmentek a melléképületből, én is hazamentem. Haza, én is ezt mondom, haza, hiszen ott laktam velük végig én is akkor. Nagyon nehéz idők voltak azok...

(Urbancsok Zsolt)